

Správa o účasti Slovenskej republiky na Programe celoživotného vzdelávania v roku 2007

Komunitárny Program celoživotného vzdelávania (ďalej aj „PCŽV“) bol schválený Európskym parlamentom a Európskou komisiou v novembri 2006 na obdobie rokov 2007 – 2013¹, teda uplynulý rok bol prvým v jeho uskutočňovaní. Zjednotil predchádzajúce programy v oblasti všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy Sokrates II a Leonardo da Vinci II, ktoré sa stali organizačnými zložkami – podprogramami a tvoria jeho základnú štruktúru.

PCŽV teda pokrýva problematiku všeobecného vzdelávania od materských po stredné školy (podprogram Comenius), vysokoškolského vzdelávania (podprogram Erasmus), odborného vzdelávania a prípravy na úrovni stredných škôl a ďalšieho odborného vzdelávania (podprogram Leonardo da Vinci) a všeobecného vzdelávania dospelých (podprogram Grundtvig). Okrem toho je v jeho štruktúre Prierezový program zahrňujúci aktivity v štyroch kľúčových témach (politika vzdelávania, výučba jazykov, informačno-komunikačné technológie a rozširovanie a využívanie výsledkov projektov). Šiestou zložkou je Program Jean Monnet zameraný na výučbu problematiky európskej integrácie na vysokých školách.

Medzinárodná spolupráca v programe sa uskutočňuje formou projektov alebo individuálnych mobilit pedagógických a riadiacich pracovníkov v školstve, ako aj žiakov a študentov stredných a vysokých škôl za účelom štúdia alebo praktických stáží.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky je hlavným koordinátorom a zohráva významnú úlohu v oblasti riadenia a koordinácie uvedeného komunitárneho programu. Je odborným garantom na národnej úrovni a zodpovedá za stanovenie národných priorít PCŽV.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky ako národná autorita zastupuje Slovenskú republiku vo Výbore PCŽV v Bruseli. Zároveň Ministerstvo školstva Slovenskej republiky nominuje expertov do pracovných skupín v Európskej komisii a riadi Národnú kanceláriu PCŽV, ktorá je zodpovedná za samotné uskutočňovanie programu v SR.

¹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1720/2006/EC z 15. novembra 2006 o ustanovení akčného programu v oblasti celoživotného vzdelávania

1. Riadenie a uskutočňovanie Programu celoživotného vzdelávania

V rámci tohto programu je Slovenská republika ako členský štát EÚ na európskej úrovni zapojená do práce Európskej komisie. Slovenská republika má zastúpenie vo Výbore Programu celoživotného vzdelávania a v pracovných skupinách pre podprogramy a kľúčové témy (Erasmus, Grundtvig, Hodnotenie dopadu a iné).

Na národnej úrovni je program riadený Ministerstvom školstva Slovenskej republiky – sekciou pre celoživotné vzdelávanie, ktorá zodpovedá za celkové uskutočňovanie programu v súlade s vypracovaným plánom práce a za stanovenie národných priorít v danom roku. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky zabezpečuje a poskytuje finančné prostriedky na dofinancovanie aktivít a projektov programu zo zdrojov štátneho rozpočtu, a to na základe zmlúv o poskytnutí finančných prostriedkov č. 460/2007, 461/2007, 462/2007 a 566/2007, ktoré sú uzavreté medzi Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a SAAMS.

Výkonnou agentúrou je Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu – Národná kancelária Programu celoživotného vzdelávania (ďalej len „NK“) na základe zmluvy č. 214/2001 o poskytovaní služieb v oblasti medzinárodných programov. SAAMS je dobrovoľným združením fyzických a právnických osôb podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zákona č. 300/1990 Zb. Jeho cieľom je podporovať a koordinovať programy medzinárodnej spolupráce slovenských vysokých škôl a iných inštitúcií, najmä s krajinami Európskeho spoločenstva. NK zabezpečuje, na základe požiadaviek Európskej komisie, uskutočňovanie programu od prvej fázy - vyhlásenia výzvy na podanie prihlášok, cez hodnotenie a výber projektov, kontrahovanie, monitorovanie a audit projektov až po konečné zúčtovanie pridelených finančných prostriedkov (globálneho grantu) Európskej komisii.

Do riadenia a uskutočňovania programu ďalej vstupujú:

- externí experti, ktorí sa zapájajú do hodnotenia podaných prihlášok a projektov a do hodnotenia uskutočňovania programu,
- výberové komisie, ktorých členmi sú aj zástupcovia Ministerstva školstva Slovenskej republiky, na základe hodnotení externých expertov rozhodujú o schválení prihlášok a projektov,
- interní a externí audítori, ktorí každoročne kontrolujú vykonávanie plánu práce NK a využívanie finančných prostriedkov Európskej komisie (finančný audit a audit podľa EN STN ISO 9001:2000).

2. Financovanie Programu celoživotného vzdelávania

Európska komisia vyčlenila v programe pre Slovenskú republiku na rok 2007 celkový rozpočet vo výške 9 330 818,- EUR, ktorý bol na základe limitov stanovených Európskou komisiou rozdelený na päť podprogramov, v rámci ktorých sa uskutočňujú decentralizované aktivity nasledovne:

Tabuľka č. 1

Podprogram	% z celkového rozpočtu	Suma v EUR
Erasmus	41,49	3 871 461,00
Leonardo da Vinci	32,93	3 073 136,00
Comenius	19,37	1 807 213,00
Grundtvig	5,64	526 320,00
Prierezový program	0,57	52 688,00
SPOLU	100,00	9 330 818,00

Podprogram Comenius

– plánované rozdelenie celkového grantu 1 807 213,- EUR bolo nasledovné:

Tabuľka č. 2

Typ prihlášky/projektu	% z rozpočtu	Suma v EUR
Projekty - Partnerstvá škôl	90	1 626 491
Comenius - Asistenti	4,5	81 325
Comenius – Ďalšie vzdelávanie pedagógov	5,5	99 397

Pre nedostatočný rozpočet v podprograme Comenius v súvislosti s prechodom na nový spôsob financovania projektov zameraných na Partnerstvá škôl boli prípravné návštevy pre podprogram v tomto roku financované z dofinancovania zo zdrojov štátneho rozpočtu.

Podprogram Erasmus

– plánované rozdelenie celkového grantu 3 871 461,- EUR bolo nasledovné:

Tabuľka č. 3

Typ prihlášky/projektu	% z rozpočtu	Suma v EUR
Študentská mobilita	81,7	2 562 984
Praktické stáže		600 000
Mobilita učiteľov	7,0	271 002
Vzdelávanie pracovníkov VŠ	1,8	69 686
Organizácia mobility	6,4	247 774
Intenzívne programy	2,5	96 787
Európske intenzívne jazykové kurzy	0,5	19 224
Prípravné návštevy	0,1	4004

Podprogram Leonardo da Vinci

- celkový grant 3 073 136,- EUR bol rozdelený na dve hlavné aktivity podprogramu – mobilitu a projekty Prenosu inovácií. Plánované rozdelenie celkového grantu na mobilitu 1 979 147,- EUR bolo:

Tabuľka č. 4

Typ prihlášky/projektu	%	Suma v EUR	Predpokladaný počet účastníkov
Mobilita			
Stáže žiakov stredných škôl	74	1 464 569	1 538
Stáže pre ľudí na trhu práce	15	296 872	145
Mobilita odborníkov v odbornom vzdelávaní a príprave	10	197 915	200
Prípravné návštevy	1	19 791	20
Multilaterálne projekty			
Prenos inovácií		1 073 998	

Podprogram Grundtvig

– plánované rozdelenie celkového grantu 526 320,- EUR bolo nasledovné:

Tabuľka č. 5

Typ prihlášky/projektu	% z rozpočtu	Suma v EUR
Projekty - Partnerstvá	90	473 688
Grundtvig – Ďalšie vzdelávanie pedagógov	10	52 632

Tento finančný plán bol Ministerstvom školstva Slovenskej republiky schválený a s minimálnymi odchýlkami v rámci prípustnej flexibility 10% bol aj dodržaný.

3. Vyhodnotenie uskutočňovania decentralizovaných aktivít² Programu celoživotného vzdelávania

3.1. Podprogram Comenius

Cieľom podprogramu Comenius je rozvíjať medzinárodnú spoluprácu materských, základných a stredných škôl formou multilaterálnych a bilaterálnych školských projektov, rozvíjať ďalšie vzdelávanie učiteľov formou účasti na kurzoch alebo účasťou budúcich učiteľov na stáži (asistenti).

Na základe intenzívnej informačnej kampane NK bolo k 31. marcu 2007 (resp. k ďalším termínom v roku 2007) podaných v podprograme spolu 523 prihlášok a projektov všetkých typov v rámci podprogramu Comenius, z nich 170 na kurzy ďalšieho vzdelávania pedagógov, 29 žiadostí na mobilitu asistentov, 157 žiadostí o predĺženie projektov a 167 nových prihlášok projektov školských partnerstiev.

Na základe výberového konania bolo v roku 2007 schválených spolu 176 projektov, z toho podľa typu projektov:

- multilaterálne projekty „Partnerstvá škôl“ – 29 nových a 140 predĺžení projektov v sume 1 503 000,- EUR;
- bilaterálne partnerstvá - 7 projektov v celkovej sume 108 000,- EUR.

Podľa typu partnerských organizácií v projektoch boli zastúpené najmä: základné školy (77 schválených projektov), gymnáziá (33), stredné odborné školy (18), základné školy s materskou školou (15), združené stredné školy (12), stredné odborné učilištia (7) a spojené stredné školy (6).

Najčastejšou témou projektov Comenius bol interkultúrny dialóg a diverzita v Európe, kultúrne dedičstvo a poznávanie partnerských regiónov, európske občianstvo, ochrana prírody a životného prostredia, šport a zdravie, cestovanie a turistický ruch, umenie, ako aj zavádzanie nových učebných prístupov k vyučovaniu cudzích jazykov, využívanie nových informačných a komunikačných technológií vo vyučovaní, nové vyučovacie metódy pre deti so špeciálnymi potrebami a iné.

²

Decentralizované aktivity – podávanie, hodnotenie a výber projektov prebieha na národnej úrovni

Najviac školy spolupracujú s partnerskými školami v Taliansku (59 projektov), Poľsku (52), Nemecku (48), Španielsku (34), Českej republike a Spojenom kráľovstve (po 27), resp. Francúzsku (24). Za pozitívne možno označiť, že z 30 potenciálnych partnerských krajín sa v štatistike tohto typu projektov nachádzajú partneri z 28 krajín, absentuje len Lichtenštajnsko a Malta.

Aktivita „Comenius – Asistenti“ je určená pre študentov – budúcich učiteľov cudzích jazykov, študentov pedagogických a filozofických fakúlt na 3 – 8-mesačné stáže do škôl do krajín EÚ a ostatných krajín, ktoré sa zúčastňujú programu. Asistenti vyučujú na školách v cudzom jazyku, ktorý nie je ich materinským jazykom.

Priemerná dĺžka pobytu asistentov bola naplánovaná na 7 mesiacov. Na túto aktivitu vycestovalo 15 asistentov, ktorým boli pridelené granty v celkovej sume 89 866,65,- EUR. Študenti vycestovali najmä do Talianska (3), Španielska (2), Nórska (2), do Belgicka, Dánska, Fínska, Francúzska, Írska, Luxemburska, Švédska a Spojeného kráľovstva (po 1).

Účasť na **kurzoch ďalšieho vzdelávania pre pedagogických pracovníkov** škôl (jazykových kurzoch pre učiteľov cudzích jazykov a všeobecných kurzoch pre všetkých ostatných učiteľov) bola schválená pre 61 učiteľov, ktorí dostali granty v celkovej sume 93 069,- EUR. Najvyšší záujem bol o kurzy metodológie výučby cudzieho jazyka a všeobecné jazykové kurzy, z toho najmä anglického jazyka, ďalej o kurzy zamerané na všeobecné vzdelávanie a informačné a komunikačné technológie.

Kurzy, na ktorých sa vybraní pedagógovia zúčastnili, boli organizované najmä v Spojenom kráľovstve (41 účastníkov), v Nemecku (6), v Rakúsku (6) a v Írsku (3), v Taliansku, v Švédsku, v Portugalsku, v Turecku a vo Francúzsku (po 1).

Okrem vyššie uvedených údajov o schválených projektoch a prihláškach vycestovalo v roku 2007 na **kontaktné semináre a prípravné návštevy** do účastníckych krajín programu 21 učiteľov z materských, základných a stredných škôl za účelom prípravy nových projektov Comenius. Na túto aktivitu dostali príspevky v celkovej výške 486 997,25,- Sk z dofinancovania programu zo zdrojov štátneho rozpočtu.

3.2. Podprogram Erasmus

Údaje za podprogram Erasmus sa týkajú výsledkov kontraktov za akademický rok 2006/2007, ktoré skončili v septembri 2007. Na základe záverečných správ, ktoré vysoké školy predložili v roku 2007, vycestovalo v uvedenom akademickom roku 1346 študentov vo veku 18 – 26 rokov s priemerným mesačným grantom 297,- EUR. Priemerná dĺžka pobytu študenta na prijímajúcej inštitúcii v EÚ bola 5,1 mesiaca. Celkovo sa počet vysielaných študentov v akademickom roku 2006/2007 oproti predchádzajúcemu akademickému roku zvýšil o 15 percent.

Národný príspevok na dofinancovanie študentských mobilit bol vo výške 2700,- SK/mesiac v letnom semestri. Z celkového počtu študentov, ktorí vycestovali cez podprogram Erasmus, malo 19 študentov tzv. nulový grant.

Najviac študentov vyslali na štúdium do zahraničia Univerzita Komenského (359 študentov), Ekonomická univerzita v Bratislave (167), Slovenská technická univerzita v Bratislave (95), Technická univerzita v Košiciach (87), Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach

(82), Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre a Žilinská univerzita po 81 študentov a Univerzita Matej Bela v Banskej Bystrici 76 študentov. Študenti vycestovali najmä do Nemecka (218), Francúzska (155), Španielska (114) a Česka (159).

V akademickom roku 2006/2007 sa zvýšil aj počet prichádzajúcich študentov z krajín EÚ a Turecka na 670, čo v porovnaní s predchádzajúcim akademickým rokom predstavuje nárast o 23 percent. Najviac prichádzajúcich študentov študovalo na Univerzite Komenského (155 študentov), na Ekonomickej univerzite v Bratislave (120) a na UMB v Banskej Bystrici (47). Študenti prišli zo všetkých účastníckych krajín v programe, najviac z Poľska (155), Česka (91), Francúzska (75) a Nemecka (53).

V tom istom akademickom roku tiež vycestovalo cez podprogram Erasmus s cieľom vyučovať na partnerských inštitúciách v zahraničí spolu 488 vysokoškolských učiteľov vo veku nad 27 rokov s priemerným grantom 488,- EUR na pobyt. Priemerná dĺžka ich pobytu bola 8 dní.

V rovnakom období pricestovalo na slovenské vysoké školy 284 učiteľov zo zahraničia. Najaktívnejšie vo vysielaní učiteľov boli: Žilinská univerzita (74 učiteľov), Technická univerzita v Košiciach (61), Univerzita Komenského (47), Univerzita M. Bela v Banskej Bystrici (41) a UPJŠ v Košiciach (40). Z prijatých učiteľov 51 pricestovalo a učilo na Univerzite M. Bela v Banskej Bystrici, 34 na Technickej univerzite v Košiciach, 30 na Prešovskej univerzite a 25 na Univerzite Komenského.

Priebežné výsledky výberovej procedúry 2007 (teda na akademický rok 2007/2008) sú nasledovné:

Z 26 vysokých škôl, ktoré požiadali v roku 2007 o novú „Univerzitnú chartu Erasmus“ (EUC) bolo 25 škôl úspešných: 17 škôl dostalo rozšírenú chartu (zahrnujúcu mobilitu študentov na štúdium i praktické stáže), 8 škôl dostalo štandardnú EUC (len na študijné mobility študentov), 1 prihláška bola pre slabú kvalitu zamietnutá Európskou komisiou.

V akademickom roku 2007/2008 (prihláška 2007) plánovali vysoké školy vyslať 2119 študentov a 661 učiteľov. Podľa priebežnej správy, ktorú predkladajú vysoké školy národnej kancelárii, však v tomto akademickom roku vyšli 1553 študentov na štúdium, 243 na stáž a 525 učiteľov, čo je len mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku. Presné počty študentov a učiteľov, ktorí v rámci výberovej procedúry 2007 vycestovali cez program Erasmus, budú známe až po predložení záverečných správ vysokými školami do 31. októbra 2008.

V rámci podprogramu Erasmus sa organizovali na vysokých školách aj 4 Erasmus intenzívne jazykové kurzy (EILC). Projekty geograficky pokrývali západ, stred aj východ Slovenska a zimné aj letné semestre. Na týchto aktivitách sa zúčastnilo 46 zahraničných študentov. NK tiež pridělila granty piatim vysokým školám na Intenzívne programy Erasmus.

Dofinancovanie študentskej mobility zo štátneho rozpočtu v roku 2007

Vzhľadom na to, že priemerný mesačný grant slovenských študentov vo výške 297,- EUR nepostačuje na pokrytie nákladov na pobyt na zahraničnej vysokej škole, vyčleňujú sa zo štátneho rozpočtu finančné prostriedky, ktoré sú určené na dofinancovanie študentských mobilit.

Nakoľko pre podprogram Erasmus boli samostatnou zmluvou poskytnuté finančné prostriedky na dofinancovanie študentských mobilit na rok 2007 vo výške 23 000 000,- SKK z kapitoly Programu 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov, výška národného príspevku bola 2700 SKK na mesiac pre študenta v letnom semestri 2006/2007. Táto suma bola naplánovaná tak, aby študenti zimného i letného semestra v jednom akademickom roku

(2006/2007) dostali rovnaký doplatok na grant. V zimnom semestri 2007/2008 bol prerozdelený zvyšok celkového grantu a priemerný mesačný doplatok na študenta bol 3540,- SKK.

Finančné prostriedky na jednotlivé aktivity pridela národná kancelária na základe kontraktov s vysokými školami podľa požiadaviek Európskej komisie uvedených v Príručke pre NA. Vysoké školy na základe zmluvy o dofinancovaní použili tieto prostriedky na dofinancovanie mobility svojich študentov tak, aby bola zachovaná rovnosť príspevku.

3.3. Podprogram Leonardo da Vinci

V rámci Výzvy na podanie prihlášok a projektov v roku 2007 bolo na Slovensku podaných vo všetkých aktivitách 125 žiadostí a projektov so slovenskými podávateľmi, čo je mierny pokles oproti predchádzajúcemu roku. Z nich bolo na Slovensku nakontrahovaných 102 projektov.

Tabuľka č. 6: Prehľad o podaných a schválených projektoch za rok 2007

Typ projektov	Počet projektov		Celkový grant na projekty v EUR	Pridelené granty v r. 2007 v EUR
	podaných	schválených		
Transfer inovácií	11	7	1 073 998	1 097 940
Mobilitné projekty				
Mobilita v počítačovej odbornej príprave	71	64	1 479 362	1 505 892
Mobilita ľudí na trhu práce	10	6	299 871	297 681
Mobilita odborníkov v odbornom vzdelávaní a príprave	28	22	199 914	199 237
Prípravné návštevy	4	4	19 991	3 596

3.3.1. Procedúra NA - Mobilitné projekty (decentralizovaná akcia)

V rámci mobilitných projektov sa slovenskí žiaci a učitelia stredných škôl, mladí pracovníci, ale aj poradcovia, riadiaci pracovníci školstva či manažéri ľudských zdrojov zúčastňujú praktických stáží v krajinách EÚ a v asociovaných krajinách v trvaní od 1 týždňa do 39 týždňov.

V roku 2007 slovenské inštitúcie podali v rámci výzvy spolu 109 mobilitných projektov, z nich bolo schválených 92 projektov, čo je najviac v histórii uskutočňovania programu. Granty na projekty získalo 92 inštitúcií, z nich 71 stredných škôl, 4 vysoké školy, 16 inštitúcií ďalšieho vzdelávania a iných organizácií (občianske združenia, neziskové organizácie, súkromné firmy).

Z hľadiska regionálneho pokrytia Slovenska je situácia už dlhšiu dobu stabilná. Počty schválených projektov sú pomerne ustálené rozdelené v jednotlivých regiónoch Slovenska, konkrétne Bratislavský kraj (22 projektov), Banskobystrický kraj (18 projektov), Košický a Prešovský kraj (po 11 projektoch), Nitriansky a Žilinský kraj (po 10 projektoch), Trenčiansky kraj (9 projektov). Výnimku tvorí Trnavský kraj s jediným zástupcom medzi schválenými projektmi.

Financovanie schválených projektov

V roku 2007 bol na Slovensku nielen nakontrahovaný celý pridelený globálny grant na mobilitné projekty (1 979 147,- EUR), ale výberovou komisiou boli schválené projekty s grantmi o 23 633,- EUR vyššími ako táto suma, keďže doterajšie skúsenosti ukazujú, že sa každoročne nedočerpávajú alokované granty buď neuskutočnenými aktivitami, alebo z dôvodu nižších nákladov, ako boli v projektoch plánované.

V schválených projektoch sú naplánované praktické stáže pre 1176 žiakov stredných škôl a 142 sprevádzajúcich osôb s celkovým grantom 1 505 892,- EUR; ďalej pre 82 ľudí na trhu práce s celkovým grantom 279 681,- EUR a 264 učiteľov, školiteľov a iných pracovníkov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy s grantom 199 237,- EUR.

Tematika mobilitných projektov sa za posledné roky podstatne nezmenila, dlhodobo sa na popredných miestach z hľadiska počtu projektov udržiavajú témy z oblasti obchodu a služieb, hotelierstva a gastronómie, poľnohospodárstva, zdravotníctva a sociálnej práce.

Cieľové krajiny - nadnárodná dimenzia projektov

Pre rok 2007 je charakteristický ústup od celoplošného pokrytia možných partnerských krajín – z 28 partnerských krajín v roku 2006 klesol počet na 19 v roku 2007. Najfrekvencovanejšími partnerskými štátmi sú Česká republika (27 projektov) a Nemecko (20). Z ďalších štátov najvyššie zastúpenie v projektoch majú inštitúcie zo Španielska (15 projektov), Poľska (9), Rakúska a Fínska (po 7), Švédska (5), Francúzska a Veľkej Británie (po 4).

Z prehľadu tiež vyplýva, že klesá zastúpenie v minulosti silných partnerov z Holandska, Belgicka či Nórska. Nízka úroveň spolupráce so Spojeným kráľovstvom alebo s Francúzskom je podmienená silným tlakom na tieto štáty zo všetkých ostatných partnerských štátov. Naďalej je minimálna spolupráca s väčšinou nových a kandidátskych štátov EÚ (výnimku popri Českej republike tvoria Poľsko a Maďarsko, čo je dané rozvinutými cezhraničnými stykmi s týmito štátmi). Najväčšia ponuka na spoluprácu prichádza z tureckej strany, ale slovenské inštitúcie ju zatiaľ nevyužívajú.

3.3.2. Procedúra NA2 – Prenos inovácií

Cieľom multilaterálnych projektov Prenos inovácií je zvýšiť kvalitu a atraktivnosť európskeho systému odborného vzdelávania a prípravy adaptáciou a začlenením inovačného obsahu alebo výsledkov z predchádzajúcich projektov Leonardo da Vinci alebo iných programov do systému odbornej prípravy a vzdelávania v podnikoch a organizáciách na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.

V roku 2007 bolo k termínu 31. marca 2007 podaných 11 návrhov projektov zameraných na prenos inovácií. Na národnej úrovni bolo vybraných 7 projektov a jeden náhradník, ktoré boli zaslané EK na schválenie – všetkých sedem projektov bolo potvrdených. Týmto rozhodnutím sa nakontrahovali granty vo výške 1 097 940,- EUR, čo je o 23 942,- EUR vyššia suma, ako bol pôvodne pridelený globálny grant. Rozdiel bol vykrytý z neminutých prostriedkov v podprograme Grundtvig.

3.4. Podprogram Grundtvig

Podprogram Grundtvig je zameraný na podporu európskej dimenzie vo vzdelávaní dospelých a zameriava sa najmä na tvorbu nových partnerstiev vzdelávacích inštitúcií v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých, ako aj možnosti akreditácie a tvorby kreditov.

V roku 2007 NK pokračovala v intenzívnej informačnej kampani na posilnenie aktivity Grundtvig – Partnerstvá vo vzdelávaní, čo sa odrazilo vo zvýšenom počte podaných žiadostí o grant, mnohé z nich však pre nedostatok financií nemohli byť financované. V rámci výzvy na podávanie projektov v roku 2007 bolo v podprograme Grundtvig podaných 84 projektov, z nich 16 žiadostí o predĺženie projektov z predchádzajúcich rokov a 68 nových žiadostí.

Vo výberovej procedúre bolo schválených 23 projektov Učiacich sa partnerstiev Grundtvig v celkovej výške 376 000,- EUR. Tieto projekty sú zamerané na ďalšie vzdelávanie dospelých v rôznych oblastiach – európske občianstvo, výučba jazykov, vzdelávanie a kultúra, e-learning, IKT vo vzdelávaní dospelých, vzdelávanie špecifických skupín dospelých, sociálna práca a iné témy.

Aktivity sa uskutočňujú v 6 z 8 regiónov Slovenska (zapojenie inštitúcií z Trnavského a Trenčianskeho kraja je dlhodobo neuspokojivé a situáciu neovplyvňuje ani osobitná pozornosť venovaná týmto inštitúciám v informačnej kampani a školeniach).

V rámci individuálnych grantov bolo pridelených na Grundtvig - ďalšie vzdelávanie lektorov a školiteľov v oblasti vzdelávania dospelých - 34 grantov pedagogickým pracovníkom vo veku 25 – 64 rokov zo škôl a vzdelávacích inštitúcií. Pridelený grant bol vyčerpaný vo výške 45 430,- EUR.

3.5. Prierezový program

3.5.1. Študijné návštevy

V rámci decentralizovaných aktivít NK tiež uskutočňuje aktivitu Študijné návštevy, v rámci ktorej riadiaci pracovníci v rezorte školstva, prípadne sociálni partneri môžu získať grant na individuálnu študijnú cestu, ktorú organizujú jednotlivé participujúce krajiny na rôzne témy.

V roku 2007 boli pridelené granty 18 riadiacim pracovníkom zo škôl a vzdelávacích inštitúcií, dvaja vybraní uchádzači následne svoje prihlášky zrušili, keďže Európska komisia meškala so zaslaním grantov na rok 2007 a vysielajúce inštitúcie neboli schopné predfinancovať študijné cesty zo svojich zdrojov. Táto aktivita celkovo zaznamenala pokles záujmu zo strany riadiacich pracovníkov v školstve, celkový pridelený grant nebol dočerpaný (z 53 184,- EUR bolo nakontrahovaných len 19 500,- EUR), časť grantu sa preto presunula na iné aktivity programu.

3.5.2. Informačná sieť Eurydice

Informačná sieť Eurydice je prostriedkom Európskej komisie na zbieranie a rozširovanie informácií o vzdelávacích systémoch v štátoch Európskej únie. V súčasnosti ju tvoria štáty Európskej únie a štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore (Nórsko, Lichtenštajnsko a Island). Eurydice je v súčasnosti súčasťou Prierezového programu.

Úlohy stanovené v pracovnom programe na rok 2007 boli zamerané na spracovanie príspevkov za SR do publikácií, ktoré sa pravidelne aktualizujú:

- National Dossier 2008 (Národná správa o vzdelávacom systéme) - aktualizácia textu 11 kapitol podľa zmien v legislatíve a reforiem realizovaných v priebehu roka 2007.
- Structures of the Education and Initial Training Systems - Štruktúry systémov vzdelávania a odbornej prípravy. V tomto príspevku je stručne popísaný vzdelávací systém SR; aktualizuje sa polročne.
- Key Data on Education in Europe 2008 (Kľúčové údaje o vzdelávaní v Európe 2008) a Key data on teaching languages at school in Europe 2008 (Kľúčové údaje o vyučovaní jazykov v škole v Európe 2008). Práca bude ukončená v roku 2008.

Podľa pracovného plánu 2007 pre sieť Eurydice sa začali spracovávať príspevky do komparatívnych štúdií:

- Equity Measures on Pre-primary Education (Opatrenia rovnosti v predškolskom vzdelávaní). Publikácia bude dokončená v roku 2008;
- Higher Education Governance in Europe. Policies, structures, funding and academic staff. (Riadenie vysokoškolského vzdelávania v Európe. Metódy, štruktúry, financovanie a pedagogickí pracovníci.);
- Key data on Higher education 2007 (Kľúčové údaje o vysokoškolskom vzdelávaní 2007) - dokončená publikácia bola k dispozícii v máji 2007 na stretnutí ministrov školstva.

Do pracovných dokumentov pre portugalské predsedníctvo bol spracovaný nasledovný príspevok School Autonomy in Europe, Policies and Measures (Autonómnosť škôl v Európe - politiky a opatrenia) a pre slovinské predsedníctvo príspevok Responsibilities and Autonomy of Teachers (Zodpovednosť a autonómnosť učiteľov).

Priebežne sa zabezpečovalo rozširovanie publikácií, ktoré vydáva Európska kancelária Eurydice v Bruseli, na Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, inštitúcie v rezorte školstva a do jednotlivých knižníc.

V roku 2007 s termínom ukončenia 31. máj 2008 sa so súhlasom EK Eurydice uskutočnil preklad publikácií, ktoré sú sprístupňované na internete na adrese www.eurydice.org:

- School autonomy in Europe. Policies and Measures. (Autonómnosť škôl v Európe - politiky a opatrenia.);
- Key Data on Higher Education in Europe – 2007 Edition. (Kľúčové údaje o vysokoškolskom vzdelávaní v Európe - vydanie 2007).

V rámci služby Question and Answer service boli priebežne spracovávané odpovede na otázky z rôznych štátov z oblasti školstva.

Národná kancelária Eurydice hospodárila v roku 2007 s grantom z Európskej komisie vo výške 12 000,- EUR. Tento grant však mohol byť použitý len na náklady na expertov tvoriacich vyššie uvedené publikácie a na preklady. Všetky ostatné náklady, ktoré súviseli s činnosťou kancelárie Eurydice, musia byť hradené z národných príspevkov jednotlivých štátov. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky v roku 2007 poskytlo Národnej kancelárii Eurydice zo štátneho rozpočtu národný príspevok vo výške 998 000,- SKK.

3.5.3. Euroguidance centrum

Euroguidance Centrum v Slovenskej republike existuje ako súčasť európskej siete Euroguidance, ktorá patrí do Prieerezového programu. Jeho cieľom je podporovať rozvoj kariérového poradenstva a propagovať európsku dimenziu v poradenstve, vzdelávaní a odbornej príprave. Medzi hlavné úlohy Euroguidance centra patrí výmena informácií z oblasti poradenstva, odborného vzdelávania a prípravy, podpora medzinárodnej mobility za vzdelávaním a prácou, spolupráca na skvalitnení systémov kariérového poradenstva a realizácia medzinárodných programov zameraných na posilňovanie kariérových služieb.

Euroguidance centrum malo na rok 2007 stanovené nasledujúce priority a úlohy:

- propagácia možností a podpora poradcov pri využívaní Programu celoživotného vzdelávania,
- vytvorenie nového dizajnu a funkcií na webstránke centra,
- príprava a školenie poradcov,
- rozšírenie komunikácie s cieľovými skupinami v rámci spolupráce so systémom EURES (Európske služby zamestnanosti).

Plnenie úloh bolo skomplikované transformáciou štruktúry centra do podmienok nového programu. Inovácia štruktúry a zaradenia centra na národnej úrovni, ako aj zmeny podmienok podpisu kontraktu a jeho spracovanie v Bruseli viedli ku oneskoreniu podpisu kontraktu až v júli 2007 a finančné prostriedky z Európskej komisie boli zaslané až v auguste 2007. Centrum v roku 2007 hospodáril s rozpočtom 37 724,26,- EUR. Do tohto rozpočtu je zahrnuté aj dofinancovanie zo štátneho rozpočtu, ako národný príspevok, vo výške 600 000,- SKK.

Napriek problémom s finančnými prostriedkami centrum s podporou NK realizovalo pracovný program prakticky v celej šírke:

1. Centrum pripravilo a vytvorilo novú webstránku (www.saaic.sk/euroguidance). Inovovalo zverejnený obsah a pripravilo okrem iného aj slovensko-anglický on-line terminologický slovník kariérového poradenstva.
2. Centrum sa aktívne zúčastnilo na informačných stánkoch a informačných dňoch organizovaných Euresom pre školy a širokú verejnosť.
3. V rámci pôsobenia na národnej úrovni centrum úzko spolupracovalo s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky na príprave Národnej stratégie pre celoživotné poradenstvo.
4. Na európskej úrovni centrum pracovalo v skupine hodnotiacej výsledky projektov pre oblasť kariérového poradenstva. Výstupom z jeho činnosti bola diseminácia výsledkov metodickým poradenským pracoviskám. Centrum publikovalo brožúru "Hlas klienta v poradenstve" a organizovalo aj diseminačnú konferenciu na túto tému.
5. V spolupráci so susednými krajinami spoluorganizovalo konferenciu pre vysokoškolské kariérové poradenstvo vo Viedni.
6. Inovovalo vzdelávací modul "Európske aspekty kariérového poradenstva" vo vzdelávacom kurze pre poradcov.
7. V spolupráci s Úradom vlády SR autorsky pripravilo publikáciu "Štúdium v Európskej únii", ktorú Euroinfo-centrá distribuovali do stredných škôl a poradní.

Euroguidance centrum sa ako jeden z partnerov zapojilo aj do centralizovaného³ medzinárodného projektu Value of Work (VOW), ktorý koordinuje islandská vzdelávacia organizácia. Projekt pozostáva z 1 koordinátora a 6 partnerov.

3.6. Európska značka pre jazykové projekty

V roku 2007 sa na Slovensku organizoval 6. ročník súťaže Európskej komisie „Európska značka pre jazykové projekty“ a 3. ročník súťaže zameranej na ocenenie jednotlivcov s názvom „Európsky učiteľ jazykov roka“.

³

Centralizované projekty – podávanie, hodnotenie a výber projektov prebieha na európskej úrovni

V súťaži „Európska značka pre jazykové projekty“ bolo v roku 2007 podaných 6 súťažných návrhov, z ktorých 2 boli ocenené certifikátom Európska značka 2007:

- Vzdelávací program slovenčina ako cudzí jazyk (podávateľ projektu: Filozofická fakulta UK, Gondova 2, Bratislava);
- Zvyšovanie kvality jazykového vyučovania (podávateľ projektu: Základná škola, Hrnčiarska 2119/1, Zvolen).

V súťaži „Európsky učiteľ jazykov roka 2007“ bolo podaných 28 nominácií na ocenenie, z ktorých certifikát „Európsky učiteľ jazykov roka 2006“ získalo 5 učiteľov cudzích jazykov. Oficiálne vyhlásenie výsledkov obidvoch súťaží a odovzdanie certifikátov víťazným organizáciám a jednotlivcom sa uskutočnilo na seminári s názvom „Východiská a perspektívy v jazykovom vzdelávaní a Európska značka“, ktorý organizovala NK dňa 25. októbra 2007 v Bratislave.

4. *Vyhodnotenie výsledkov Programu celoživotného vzdelávania za rok 2007*

Rok 2007 patril svojou náplňou medzi prechodné roky, kedy sa ešte realizovali projekty z predchádzajúcej fázy programov Sokrates II a Leonardo da Vinci II a zároveň začala prvá fáza Programu celoživotného vzdelávania, ktorý priniesol niekoľko zmien v administrácii a finančnom riadení programu a jednotlivých projektov.

Činnosť národnej agentúry sa riadila predovšetkým plánom úloh na rok 2007, popri tom sa realizovali niektoré ad hoc aktivity, ktoré vyplynuli z požiadaviek EK.

Možno konštatovať, že NK uspokojivo splnila úlohy naplánované v pracovnom pláne na rok 2007, pričom pri príprave Výzvy na rok 2008 treba vyzdvihnúť, že NK realizovala viac informačných aktivít, ako bolo pôvodne naplánovaných.

Finančné prostriedky - globálny grant na rok 2007 pridelený Európskou komisiou - sa podarilo nakontrahovať na 99,9 %, pričom predpoklad jeho čerpania je, ako v predchádzajúcich rokoch, v rozmedzí 94 – 97 %.

Z hľadiska financovania bolo v roku 2007 pozitívnym faktom pridelenie zdrojov na dofinancovanie aktivít a projektov programu z rozpočtu Ministerstva školstva Slovenskej republiky, vďaka ktorým bolo možné realizovať aktivity, ktoré neboli pôvodne zahrnuté do plánu práce. Išlo najmä o aktívnu účasť ľudí z riadiacej sféry na aktivitách tematického monitoringu, ktoré otvárajú nové možnosti nadnárodnej spolupráce pri riešení úloh odborného vzdelávania.

Program v roku 2007 nadviazal na pozitívne skúsenosti z predchádzajúcich rokov a napriek ťažkostiam spôsobeným Európskou komisiou s meškajúcimi základnými dokumentmi, informáciami i finančnými prostriedkami sa podarilo novú generáciu programu úspešne naštartovať.

5. Závery:

Hlavným výsledkom Programu celoživotného vzdelávania je podpora medzinárodnej spolupráce, zvýšenie európskej dimenzie a internacionalizácia vzdelávania a odbornej prípravy. Program pozitívne ovplyvňuje aj celoživotné a jazykové vzdelávanie.

Z hľadiska prínosov pre oblasť vzdelávania znamenala účasť Slovenskej republiky na Programe celoživotného vzdelávania najmä:

- rozvoj partnerskej spolupráce so zahraničnými školami a inštitúciami s cieľom inovácie učebných osnov a materiálov,
- prehĺbovanie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a podnikateľskou sférou v rámci SR, ako aj s krajinami EÚ,
- nadviazanie nových pracovných kontaktov škôl s partnerskými školami v krajinách EÚ,
- rozvoj jazykových znalostí žiakov, študentov a učiteľov,
- prípravu nových metodík vyučovania s využitím moderných informačných technológií,
- poskytovanie porovnateľnej odbornej kvalifikácie s krajinami EÚ prostredníctvom porovnávania obsahu odbornej prípravy s cieľom kvalitného uplatnenia slovenských absolventov v rámci jednotného trhu práce EÚ,
- šírenie informácií o školstve a vzdelávacom systéme, kultúre SR v krajinách EÚ; na druhej strane poznávanie a rozvoj európskej kultúrnej a spoločenskej dimenzie v SR,
- výmenu skúseností a prípravu nových systémov vzdelávania dospelých,
- zapájanie zdravotne postihnutých, ekonomicky, sociálne alebo kultúrne znevýhodnených žiakov do medzinárodnej spolupráce a zvyšovanie možností ich uplatnenia na trhu práce.